

רע"פ 1807/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1807/22

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-עפ"ג 19340-12-21 שניתן על ידי סג"נ א' אליקים והשופטות ת' נאות-פרי ו-ר' בש

בשם המבקש:

עו"ד שלומי בלומנפלד

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא א' אליקים, והשופטות ת' נאות-פרי ו-ר' בש) ב-עפ"ג 19340-12-21 מיום 28.2.2022, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (השופט ז' פלאח) ב-ת"פ 9816-04-20 מיום 27.10.2021.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 4.2.2020, סמוך לשעה 01:45, נהג המבקש ברכבו, ללא פוליסת ביטוח תקפה, ועל אף שרישיון הנהיגה שלו פקע בשנת 2017. באותה העת החזיק המבקש ברכבו סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 49.30 גרם נטו.

במהלך סיור משטרתי שגרתי, הבחין שוטר במבקש וברכבו ופנה אליו לקבלת פרטיו האישיים. הזנת נתוניו של המבקש במערכת העלתה כי רישיונו פקע זה מכבר, והשוטר הבהיר לו כי אסור לו לנהוג ברכב ואף שאל "אם יש ברכב דבר שאינו חוקי". למשמע דברי השוטר המבקש רץ לרכבו וברח בנסיעה מהירה מהמקום. השוטר נסע בעקבות המבקש, כרז לו לעצור, ואף הפעיל סירנות ואורות מהבהבים - זאת ללא הועיל. בשלב מסוים במהלך הנסיעה המבקש השליך מרכבו את הסם.

3. בגין מעשים אלו יוחסו למבקש עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973 (להלן: פקודת הסמים); שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין); נהיגה ללא רישיון תקף לפי סעיפים 10(א) ו-162(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; ועבירה של חובת פוליסה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל - 1970.

4. בית משפט השלום הרשיע את המבקש, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן.

5. בגזר דינו, ייחס בית המשפט למבקש פגיעה בינונית בבריאות הציבור, בערכים המוגנים ובשלטון החוק. בנוסף, לקח בחשבון את חלקו המלא של המבקש בביצוע העבירות, הנזק שנגרם ושהיה צפוי להיגרם כתוצאה ממעשיו וכן הבנתו של המבקש את מעשיו והבעת חרטה כנה ואמיתית אודותם.

בהינתן זאת, ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת - קבע כי מתחם העונש ההולם את עבירת הסמים ועבירת שיבוש מהלכי משפט, נע בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית; וכן, מתחם העונש ההולם לעבירות התעבורה נע בין מאסר מותנה ל-12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

6. בקביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, שקל בית המשפט לקולה את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, ובכללן - גילו, הפגיעה במשפחתו והעובדה כי התארס לאחרונה וכי הוא מתעתד להתחתן ולהקים משפחה; הנזקים שנגרמו לו מביצוע העבירות והרשעתו; נטילת האחריות המלאה של המבקש על מעשיו; עברו ה"נקי" של המבקש; וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות.

בית משפט השלום אף ראה לנכון לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם נוכח "שיקולי צדק ושיקום". נקבע כי עולה קושי ראייתי בנוגע לאישום כתב האישום המתוקן, ואף שהמבקש הודה במיוחס לו ובכך איין קושי זה - יש להתייחס לקושי האמור כטעם שמצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם. בנוסף, שב וציין בית המשפט את העובדה כי מדובר במעידה חד פעמית אשר אינה מאפיינת את המבקש, וכי קיים סיכוי של ממש לשיקומו, לאור עלייתו על "דרך המלך" ובכללה - אירוסיו, עבודתו, ואורח חייו התקין.

עוד ציין בית המשפט את העובדה כי תנועת המבקש הוגבלה במשך 14 חודשים עת היה נתון במעצר בית מלא, שבהם לא יכול היה לצאת לעבוד.

אשר על כן, השית בית משפט השלום על המבקש מאסר למשך 9 חודשים, שירוצו בדרך של עבודות שירות; 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה מסוג "פשע" לפי פקודת הסמים המסוכנים, למשך 3 שנים; 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה שאיננה מסוג "פשע" לפי פקודת הסמים המסוכנים, ו/או עבירת שיבוש מהלכי משפט, למשך 3 שנים; 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה ו/או עבירה של נהיגה ללא רישיון, למשך 3 שנים; קנס בסך 10,000 ש"ח; והתחייבות בסך 20,000 ש"ח להימנע מביצוע אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע המבקש.

7. ערעור המשיבה על קולת העונש - התקבל.

בית המשפט המחוזי עמד על חומרתה של עבירת הסמים, והדגיש את המסוכנות הרבה של מעשי המבקש לביטחון הציבור בהחזקתו כמות גדולה של סם מסוכן מסוג קוקאין. בנוסף, הוער כי אף עבירות התעבורה שבהן הורשע המבקש טומנות בחובן סכנה רבתי לפגיעה בעוברי אורח תמימים ובמשתמשי הדרך.

בית המשפט המחוזי סמך ידיו על מתחם העונש ההולם שקבע בית משפט השלום בנוגע לעבירות הסמים והשיבוש. אך קבע כי שגה עת שסטה לקולה ממתחם העונש ההולם מטעמי "צדק ושיקום".

הובהר כי לאחר הודאת המבקש בכתב האישום לא ניתן להתחשב בקושי ראייתי כטעם המצדיק הקלה בעונש, ובייחוד לא ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולה בגינו. כמו כן, עברו הנקי של המבקש, גילו הצעיר, אירוסיו ותכניתו להקים משפחה בקרוב - אין בהם כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם, אלא יש לשקללן כנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, וזאת במסגרת קביעת העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לסעיף 40"א לחוק העונשין. בית המשפט המחוזי הוסיף והבהיר כי סטייה לקולה ממתחם העונש משיקולי "צדק" תיעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד.

באשר לשיקול השיקום, נקבע כי המבקש לא הוכיח כי השתקם או כי קיים סיכוי ממשי לשיקומו. לא הוגש תסקיר של שירות המבחן בעניינו של המבקש, ובהעדר תסקיר מבחן, לא די בכך שהמבקש עובד לפרנסתו ומתעתד להינשא ולהקים משפחה כדי להצביע על סיכויי שיקומו.

לאור כל האמור, בית המשפט המחוזי סבר כי יש להשית על המבקש עונש מאסר בפועל, ובשים לב לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, גזר על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל, חלף 9 חודשי המאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות שנגזרו עליו בבית משפט השלום, והותיר את יתר רכיבי הענישה על כנם.

8. מכאן הבקשה שלפניי, לצדה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי עת החמיר את עונשו תוך שדחה את נימוקיו של בית משפט השלום. נטען, כי הבקשה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות החורגת מעניינו הפרטני של המבקש והיא - "האם ראוי להתחשב לקולא בעת גזירת העונש בקשיים ראייתיים שנגלו בפני כבוד בית המשפט בעת ניהול ההוכחות, והאם ראוי שערכאת

הערעור, אשר לא נחשפה לקשיים אלה, תתערב בשיקול דעתו של בית המשפט קמא בענין זה". כמו כן, נטען כי הפער המשמעותי בענישה בין הערכאות דלמטה מצדיק אף הוא מתן רשות ערעור.

דין והכרעה

9. דין הבקשה להידחות.

10. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים בלבד, אשר מעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם עולה חשש כי נגרם למבקש אי צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 1705/22 אלצראיעה נ' מדינת ישראל (14.3.2022)).

הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות, ודי בכך כדי לדחותה. איני סבור כי קיים חשש לאי צדק או עיוות דין הנגרם למבקש; וחרף ניסיונו של המבקש לעורר שאלה משפטיות עקרוניות החורגת מעניינו הפרטי, מבקשתו עולה כי היא נטועה, כל כולה, בדל"ת אמותיו.

11. למעלה מן הצורך - נקבע זה מכבר כי לאחר הודיית הנאשם בכתב האישום, התשתית העובדתית על בסיסה יש לגזור את דינו, היא עובדות כתב האישום המתוקן והעבירות שיוחסו לו - זו ואין בלתי (ע"פ 8750/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (12.5.2014)).

מובן אפוא, כי במקרים בהם נערך הסדר טיעון, ההסדר גופו משקלל את ערכם של הקשיים הראייתיים בעיני הצדדים, בין אם בדרך של שינוי עובדות כתב האישום - כבעניינו, ובין אם בדרך של טווח ענישה אשר נקבע בידי הצדדים. ממילא, לאחר שהמבקש הודה בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון, אין מקום לשוב ולהתחשב בקשיים הראייתיים בשנית במסגרת גזירת עונשו (ע"פ 2562/10 באדיר נ' מדינת ישראל (2.4.2012)).

12. גם בטיעונו הנוסף של המבקש, לא מצאתי ממש. עצם קיומו של פער בחומרת העונש בין הערכאה הדיונית לבין ערכאת הערעור, אין בו כשלעצמו כדי להצדיק מתן רשות ערעור, אלא יש לבחון האם העונש אשר הוטל על המבקש הולם את חומרת העבירות בגינן הורשע אם לאו (רע"פ 5697/21 ג'ארחי נ' מדינת ישראל (25.8.2021); רע"פ 6607/21 חסון נ' מדינת ישראל (21.10.2021)).

בעניינו, המבקש הורשע בהחזקת סם מסוכן מסוג קוקאין בכמות משמעותית שניתן להפיק ממנה מאות "מנות" אשר היו עלולות להגיע לרחובות ישראל ולהסב נזק רב, אלמלא פעילות גורמי האכיפה. לא אחת התרעתי מפני חומרתן הרבה של עבירות הסמים, ועל הצורך בענישה מרתיעה ויעילה בעבירות אלו בכדי למנוע אותן בטרם יסבו נזק לחברה (ע"פ 1517/22 בן-הרוש נ' מדינת ישראל (8.3.2022)).

המבקש הוסיף "חטא על פשע" והורשע גם בעבירות תעבורה חמורות המסכנות את ציבור עוברי הדרך, ומשקפות זלזול בחיי אדם ובחוק (רע"פ 861/22 בניאמינסון נ' מדינת ישראל (6.2.2022); ע"פ 3840/21 חאמד נ'

מדינת ישראל (8.3.2022).

לפיכך, העונש שבית המשפט המחוזי השית על המבקש הולם את חומרת מעשיו; מתחשב כראוי במכלול נסיבות ביצוע העבירות לחומרה ולקולה; ואין בו כדי להצדיק את התערבות ערכאת הערעור, לא כל שכן במסגרת "גלגול שלישי".

13. אשר על כן, הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

ניתנה היום, י"ג באדר ב' התשפ"ב (16.3.2022).

ש ו פ ט
